

Celltalet är över 300 000

1. Sortera mjölk

Så här lyckas du

1. Skicka mjölken från kor med klinisk mastit i avloppet
2. Släng mjölken från kor med JHKL 6-9 som ibland har flock i mjölken
3. Provmjölka varje månad
4. Pastörisera mjölken från kor med celltal över 300 000 och ge till kalvarna

Vanliga fel

- All mjölk går i tanken
- Korna provmjölkas inte varje månad
- Ingen kännedom om vilken ko det är när hon mjölkas

2. Slakta kroniker

Så här lyckas du

1. Provmjölka varje månad
2. Betäck inte kor som haft mer än 2 kliniska mastiter
3. Odlar misstänkta celltalskor på ackrediterat labb
4. Slå ut kor med kronisk subklinisk mastit orsakad av *Str. agalactiae* (SRA) eller penicillinresistent *S. aureus* (Sa pc+) ASAP
5. Slå ut kor i JHKL 8-9, 3-4 månader efter kalvning

Vanliga fel

- Kor i JHKL 8-9 betäcks då de visar brunst
- Kor i JHKL 8-9 går kvar en hel säsong i mjölkgruppen
- Ingen odling av kroniker på ackrediterat labb
- Ingen kännedom om penicillinresistens

Utvärdering

Parameter	Mål	OK	Larm
Provmjölkning	12 ggr/år	11 ggr/år	Mer sällan
Odling av celltalskor	Ackrediterat labb	Ackrediterat labb	Veterinären
Betäckning JHKL 8-9	Aldrig	Vissa ggr	Vid brunst
Betäckning SRA-kor	Aldrig	Förekommer	Vid brunst
Betäckning S a pc+ kor	Aldrig	Förekommer	Vid brunst
Hantering av mjölk med flock	Till avloppet	Till pastör o. kalvar	I tanken

Celltalet är över 300 000

3. Spendoppning

Så här lyckas du

1. Använd spendopp i första hand
2. Använd medel med jod vid streptokocker och stafylokocker och mer mjukgörande vid koli och Klebsiella
3. Spendoppa eller spreja rikligt direkt efter avtagning
4. Diska doppflaskan dagligen
5. Förvara medlet frostfritt
6. Använd UV-skyddande spendopp på bete

Vanliga fel

- Spenen doppas eller sprejas inte fullständigt
- För låg dosering vid blandning
- Felaktig förvaring av medlet
- Dåligt rengjorda doppflaskor

Utvärdering

Parameter	Mål	OK	Larm
Metod	Dopp	Sprej	Ingen
Mängd	Riklig	Måttlig	Snål och/el. utspädd
Förvaring	Tempererat, 10 °C	Frostfritt	Frysrisk
Funktionskontroll	Veckovis	Sporadisk	Aldrig
Val vid kobundna bakterier	Jod, ≥ 2500 ppm	Jod	Annat
Val vid miljöbundna bakterier	Starkt mjukgörande	Ej uttorkande	Uttorkande medel

Celltalet är över 300 000

4. Mjölkningsrutiner

Så här lyckas du

1. Samma rutin varje dag
2. Tillräcklig spenkontakt för alla kor
3. Urdragning i kontrollkärl av varje spene
4. Sätt på organet först när mjölken släppts ner
5. 60 sekunders total förbehandling
6. Undvik luftinsläpp

Vanliga fel

- För lite spenkontakt
- Ingen väntetid
- Varierande rutin
- Stress under mjölkning

Utvärdering

Parameter	Mål	OK	Larm
Vakuumdropp mjölkledning*	< 2	< 5	5 eller mer
Spenspetsvakuum* kPa	36-38 kPa	32-40 kPa	< 32 eller > 40 kPa
Kragvakuum* andel OK	> 75 %	> 60 %	≤ 50 %
Förbehandling totalt	60-90 sek	45 – 60 sek	< 45 sekunder
Spenkontakttid 2 ggr mjölkning	15 sek	10 sek	< 10 sek
Spenkontakttid 3 ggr mjölkning	30 sek	20 sek	< 20 sek
Bimodal (tvåfasig) nedgivning	Ingen	≤ 10 %	> 10 %
Gödsling under mjölkning	Aldrig	≤ 10 %	> 10 %
Tid i väntefålla	≤ 45 min	≤ 60 min	> 60 min

*VaDia Mjölkningsstudie

Celltalet är över 300 000

5. Smittskydd kring kalvning

Så här lyckas du

1. Gruppera för juverhälsa i tiden kring kalvning
2. Använd individuella kalvningsboxar
3. Rengör kalvningsboxen mellan varje kalvning
4. Separera kvigor från äldre kor under högdräktigheten
5. Sintidsbehandla kor med höga celltal
6. CMT-paddla kor vid kalvning, odla om CMT ≥ 3 .

Vanliga fel

- Kalvningen sker i gruppkalvningsbox
- Smittbärare går tillsammans med friska kor före kalvning
- Ingen kännedom om juverstatus på nykalvade kor

Utvärdering

Parameter	Mål	OK	Larm
Nyinfektionsfrekvens nykalvade	< 4 %	< 8 %	> 15 %
Andel kliniska mastiter/år	5 %	10 %	≥ 20 %
Beräknat tankcelltal	< 150 000	< 200 000	> 250 000
Avläkta under sintiden	70 %	50 %	< 30 %
Andel <i>S. aureus</i> av odlade	< 5 %	10 %	20 %
<i>Str. agalactiae</i> PCR tankprov	0	0	förekomst
<i>Mycoplasma bovis</i> PCR tankprov	0	0	förekomst

Celltalet är över 300 000

6. CMT-paddla, odla och behandla kliniska mastiter

Så här lyckas du

1. Notera dina kors beteende morgon och kväll
2. Ta tempen på alla kor som uppträder onormalt
3. CMT-undersök alltid juvret om kon har $>38,5^{\circ}$
4. Odla på spenar med $CMT \geq 3$
5. Ring veterinär vid klinisk mastit oavsett dag eller tid på dygnet

Vanliga fel

- Juverstörningar upptäcks inte
- Temperatur och CMT kontrolleras inte
- Odlingarna sker aldrig på ackrediterat laboratorium
- PCR används istället för odling

Undvik antibiotika till

- Kor med dålig prognos
  - Klinisk mastit för 3:e gången under samma laktation
  - Kor med JHKL över 5 sedan mer än 3 månader
- Subkliniska mastiter
  - Kor med höga celltal som enda symptom

Utvärdering

Parameter	Mål	OK	Larm
Kontakttelefon till akutveterinär	Till hands vid mjölkning	Ja	Nej
Paddel och CMT på gården	Till hands vid mjölkning	Ja	Nej
Provtagningsutrustning på gården	Till hands vid mjölkning	Ja	Nej
Dokumentation avvikande kor	Ja, på fast plats	Ja	Nej
Andel penicillin till mastiterna	$> 90 \%$	$> 85 \%$	$< 80 \%$